

محقق و پژوهشگر تبریزی: نقش انگلیس در اشغال قفقاز پر رنگ بوده است

محقق و پژوهشگر تبریزی، به بررسی اسناد نقش انگلستان در اشغال شهرهای ایرانی قفقاز پرداخت

well/خبرگزاری آران
خبرگزاری آران/سرویس ایران

محقق و پژوهشگر تبریزی، به بررسی اسناد نقش انگلستان در اشغال شهرهای ایرانی قفقاز پرداخت.

به گزارش خبرنگار ما از تبریز، محمدطاهری خسروشاهی طی مقاله ای که در تازه ترین شماره مجله "نامه دولت اسلامی" (شماره 8 و 7) وابسته به مرکز پژوهش و اسناد ریاست جمهوری به چاپ رسیده، ردپای انگلیس در جدایی قفقاز از خاک ایران را بررسی کرده است.

این نویسنده در مقاله خود نوشته است: بر اساس مستندات تاریخی و به گواهی اسناد، تاریخ آغاز روابط ایران و انگلیس از همان ابتدا، مبتنی بر دشمنی و تجاوز و البته در کسوتی از حيله و تظاهر بوده است.

وی می افزاید: یکی از زبان‌های بارزترین سیاست‌های شوم بریتانیا در ایران، در جریان جنگ‌های روسیه علیه کشور ما و اشغال سرزمین‌های قفقازی ایران شکل گرفته است. مدارک تاریخی بسیاری وجود دارد که نشان می‌دهد دولت انگلستان در تهیه مقدمات جنگ‌های ایران و روس و نیز انعقاد دو عهدنامه چرکین گلستان و ترکمانچای و در نتیجه، تسلط روسیه تزاری بر ولایات ایرانی آن سوی رود ارس نقش برجسته‌ای بر عهده داشته و در مقطعی از این نبردها، اطلاعات نظامی و محرمانه سپاه ایران را با استفاده از خیانت برخی عناصر سست عنصر داخلی در اختیار روسیه قرار می‌داده است.

طاهری خسروشاهی می نویسد: البته سده‌های پیش از اشغال قفقاز در عصر قاجار، ردپای انگلیس در درازدستی به این سرزمین‌ها در سده دوم هجری دیده می‌شود. تاریخ نویسان هدف عمده دولت تزاری روس در اشغال قفقاز را در راستای عمل به وصیت‌نامه پتر کبیر می‌دانند؛ وصیت‌نامه‌ای از مؤسس روسیه جدید در دست است که جانشینان خود را به تسلط بر ایران با رویای دستیابی به منابع نفتی شمال توصیه می‌کند و در این میان تاکید بر دوستی انگلیس و روسیه در مفادی از این وصیت‌نامه، نشان دهنده نقش انگلیس در تدوین و تحریر آن است.

برپایه این مقاله، دخالت انگلیس در جدایی شهرهای قفقازی ایران و اشغال آن ایالات توسط روسیه، تنها در عصر قاجار محدود نمی‌شود و آخرین بار در قیام بزرگ مردم نخجوان با هدف الحاق به خاک ایران صورت می‌گیرد. روز نهم اردی بهشت 1298 شمسی و زمانی که نخجوان جولانگاه ارتش انگلیس، روسیه و ترکیه بود، تعدادی از اهالی غیور و ایران دوست نخجوان در برابر کنسولگری ایران در این شهر تجمع کرده و فریاد «زنده باد ایران» سر می‌دهند و تقاضای اخذ تابعیت ایرانی می‌کنند. تظاهرات چندین روز به طول می‌کشد اما ناگهان دخالت انگلیسی‌ها در این قضیه، آن را مسکوت می‌گذارد. انگلیسی‌ها با حضور در انجمن صلح نخجوان، مانع از به ثمر نشستن قیام تاریخی ملت مسلمان نخجوان و باز پس‌گیری بخشی از اراضی اشغالی قفقاز می‌شوند.

پایان پیام.